

Naturkalender för Dalsland

JUNI

NATURNATTA (Åmål)

Fredag 5 juni kl 20:00

Vi åker ut till en stilla plats i kommunens utkanter. Där vandrar vi till lämpligt mål och upplever naturen med våra sinnen. Samling vid Dalhall kl 20 för samåkning.

Ansvarig Christer Boweden, 0532-14579.

SKÄRBO (Bengtsfors)

Måndag 6 juni kl 10:00-14:00

Torparliv och guckusko - Vi vandrar genom Skärbos restaurerade ängar och hagar där David Gustafsson hjälper till att hitta de botaniska rariteter som trivs på dalformationens kalkrika berggrund medan Kolbjörn lyss efter fåglarna. Med hjälp av kartor från 1700- och 1800-talen över gården och dess torp funderar vi på hur det såg ut här för sådär 200 år sedan. Vi letar rätt på den ståtliga orkidén guckusko som här har sin enda växtplats i Dalsland. Förhoppningsvis blommar den praktfullt i skogens dunkel. Det blir en ca 5 km lång vandring genom betesmarker och på skogsstigar. Samling vid reservatparkeringen belägen ca 10 km nordost om Dals Långed. Omkring 2,5 km efter Södra Fjäll i riktning mot Åmål (om man kommer från Långed) leder en mindre väg till reservatet. Ta med matsäck.

Guide är Kolbjörn Waern 0704-83 46 26.

KVÄLLSVANDRING BLAND RAMSLÖK (Håverud)

Tisdag 7 juni kl 18:00

Samling på parkeringen vid kiosken vid bron över akvedukten i Håverud. Följ med på en kvällsvandring bland lukter och försommarblommor. Vi går från Håverud upp till Glyckshult.

Ta med för kvällskaffe vid Åklång.

Ansv Christer Johansson 070-677 30 64

NATTFÅGELSKÅDNING (Mellerud)

Fredag 10 juni kl 20:00

Samling vid Preem-macken (100 m norr södra rondellen) i Mellerud.

Kontaktpersoner: Åke Gustavsson, 070 - 617 26 76, Björn Danielsson, 070 - 654 02 55.

FORSBO (Mellerud)

Söndag 12 juni kl 10:30-13.30

Pilgrimsled, barlind och hällebräcka - Forsbo är ett nybildat reservat mellan Upperud och Håverud. Blommor och fågelsång leder oss in i gammal hagmark och upp på karga åsar med tallar och enstaka barlindor som idegranen kallades förr. Här växer en berättelse fram till fiolens klingande toner. Vandrigen är dels på stig och grusväg och dels i stiglös skog. Forsbo naturreservat ligger omedelbart norr om Upperuds sluss. Från 45:an kan man köra in mot Håverud och ta av mot Upperud strax innan Åsensbruk. Vi samlas vid parkeringen för båtklubben i Upperud. Ta gärna med en hopfällbar pall eller ett sittunderlag.

Guide är Barbara Sandell 0703-49 00 93.

DE VILDA BLOMMORNAS DAG (Bengtstors)

Söndag 12 juni kl 10.00

Den här helgen uppmärksammas De Vilda Blommornas Dag över hela Norden. Skogsdals naturskyddsförening gör en utflykt till några lokaler i Steneby. Vi samlas vid Norebyns Café och gör sedan besök vid Krummenäs, Eke och Vammen. Tag med fika. Samarrangemang med Studieförbundet.

Ledare: Ingvar Arvidsson, 0531-32178.

STENEBY (Bengtstors)

Tisdag 14 juni kl 19:00-21:00

Musik och mindfulness vid Stenebyälven - Stenebyälven rinner djupt nere i dalgången förbi älgågn och jättegrytor. Vi går på den fantastiska träbryggan som slingrar sig fram längs vattnet mot reservatet. Strängarnas musik ljuder i samklang med Stenebyälvens porlande vatten. En berättelse tar form och vindlar vidare. Samling vid informationstavlan för träbryggans stig vid den nedre kyrkogården i Steneby. Koordinater för samlingsplatsen: N 58° 56' 7,43'', E 12° 12' 24,70'.

Guide är Barbara Sandell 0703-49 00 93.

DE VILDA BLOMMORNAS DAG

Söndag 19 juni kl 10:00

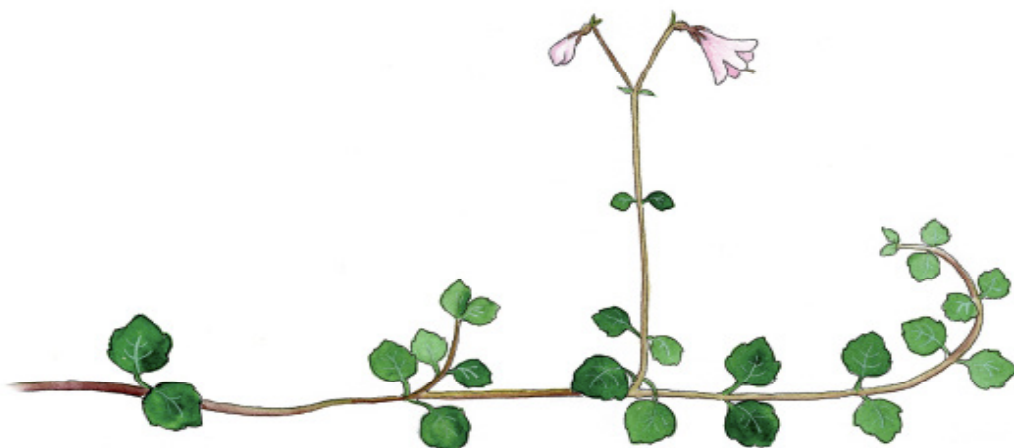
Kerstin Ljungqvist visar och berättar om växternas användning och kulturhistoria. Vi gör även en promenad upp på berget intill samt får en visning av apoteket i museet. Samling vid Örtagården i Brunnsparken, Dals Rostock.

BALJÅSEN (Bengtstors)

Söndag 19 juni kl 11:00

Fjärilsutflykt till Baljåsen - Samling vid Edslans Wårdshus. Vi spanar efter både vanliga och ovanliga arter. Tag med fika. Skogsdals naturskyddsförening i samarrangemang med Studieförbundet.

Ledare: Magnus Backman, 0531-526112 och Kjell Båld, 0531-40330.

JULI

FJÄRIL VINGAD... (Åmål)

Lördag 2 juli kl 10:00

Vi gör en utflykt i närheten av Åmål för att se på fjärilar. Tag med kikare, kamera och matsäck. Samling vid Dalhall för samåkning. Åmåls naturskyddsförening i samarrangemang med Studieförbundet.

Ansvarig Ingemar Andersson, tel 0532-71908.

FORSBORESERVATET (Mellerud)

Lördag 9 juli kl 10.00.

Vi besöker det nybildade reservatet och ser på kalkgynnad flora. Samling vid Upperruds sluss. Samexkursion Dalslands Botaniska Förening med Uddevalla Botaniska Förening.

Kontaktperson Claes Kannesten 073-8016402.

KINNEKULLE-LIDKÖPING (Samling Mellerud)

Söndag 17 juli heldag. Samling kl 8:45 i Mellerud, kl 10:30 i Källby samt kl 9:00 i Uddevalla.

Vi besöker några orkidélokaler på Kinnekulle och tittar på englandsnycklar och strandväxter i Lidköping. Samexkursion Dalslands Botaniska Förening med Uddevalla Botaniska Förening. Samling vid norra rondellen i Mellerud kl. 08.45 för samåkning eller kl. 10.30 vid tappen i Källby (söder om Kinnekulle). Även P-plats vid Östraboskolan i Uddevalla kl. 09.00.

Göran Johansson 0522-870 43, BoEriksson 0522-703 89, e-post: bobie2.bo@gmail.com, Claes Kannesten 073-8016402.

STENEBYÄLVEN (Bengtstors)

Torsdag 28 juli kl 17:00

Promenad längs Stenebyälven - Vi går längs den spångade leden utmed Stenebyälven. Den rika grönskan gör promenaden till ett nästan tropiskt äventyr. Vi startar från den norra p-platsen vid Steneby kyrka. Slingan är drygt en kilometer lång. Fika kan man göra i församlingshemmet. Skogdals naturskyddsförening i samarrangemang med Steneby Bygdegårdsförening, Steneby Hembygdsförening och Studieförbundet.

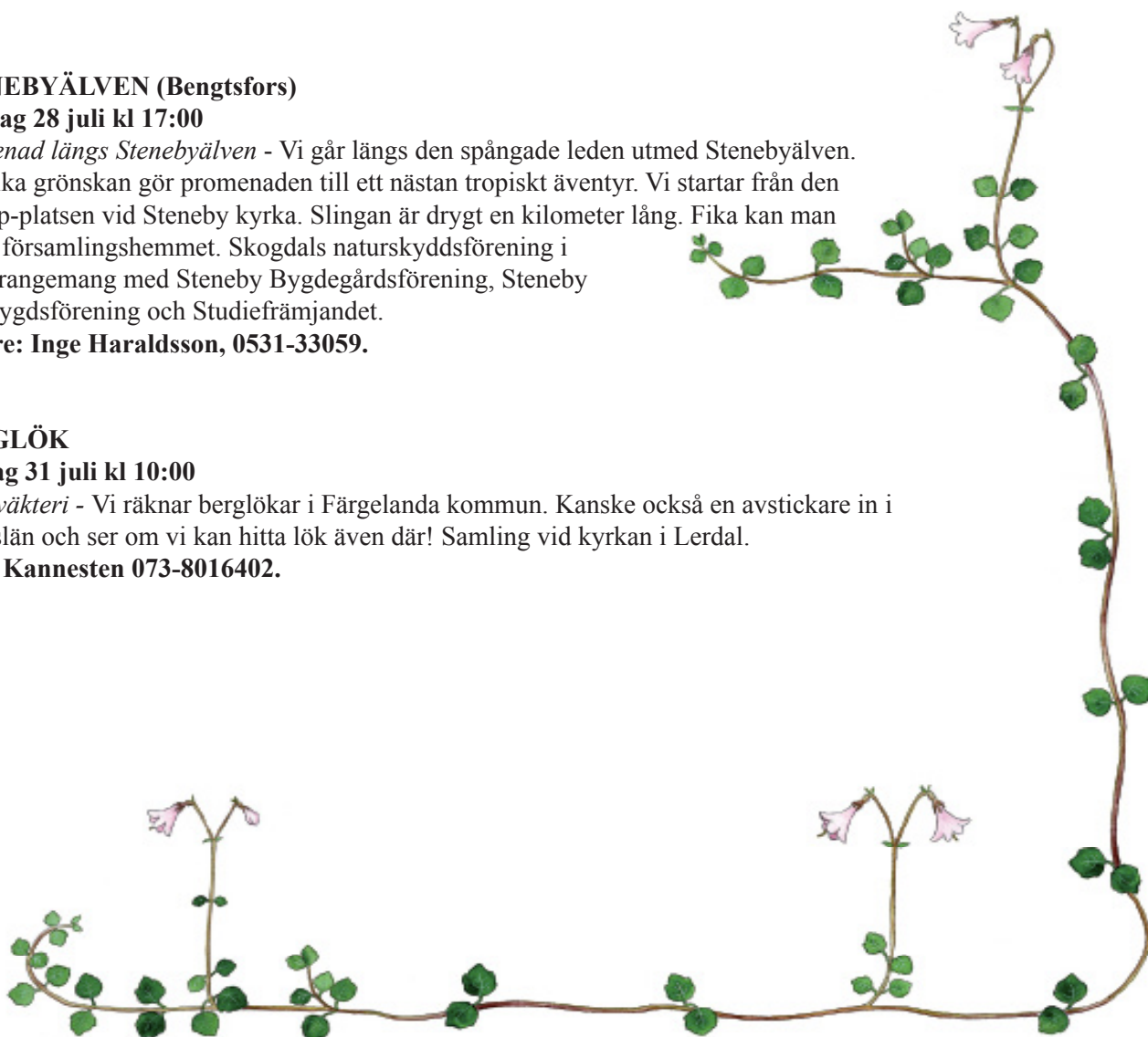
Ledare: Inge Haraldsson, 0531-33059.

BERGLÖK

Söndag 31 juli kl 10:00

Floraväkteri - Vi räknar berglök i Färgelanda kommun. Kanske också en avstickare in i Bohuslän och ser om vi kan hitta lök även där! Samling vid kyrkan i Lerdal.

Claes Kannesten 073-8016402.

AUGUSTI

SLÅTTER VID DALEN (Bengtstors)

Lördag 6 augusti kl 10:00

Vi uppmärksammar Ängens Dag genom att slå vår slåtteräng vid Dalen. Tag med lie eller räfsa samt kaffekorg. Samling på Tingshustorget i Bengtstors för samåkning. Skogdals naturskyddsförening i samarrangemang med Studieförbundet.

Ansvarig: Ingvar Arvidsson, 0531-32178.

BÅTRESA TILL LURÖ SKÄRGÅRD (Säffle)

Lördag 6 augusti kl 8.00

Sune Westerberg, tillsyningsman för Luröskärgårdens naturreservat, tar oss med båt ut från Ekenäs hamn på Värmlandsnäs till ön Vithall, en ö som för några år sedan restaurerats genom bete med nötkreatur. Sedan ett år tillbaka har man restaurerat flera öar i närheten som gett effekt på mängden fjärilar t.ex. svingelgräsfjäril. Mat medtages för hela dagen. Beräknad kostnad 250-300 kr. Vid blåst och regn ställs turen in. Samlingsplats är Dalhall, Åmål prel kl 08.00 men bestäms mer exakt senare. Åmåls naturskyddsförening i samarrangemang med Studieförbundet.

Anmälan görs senast 5/7 till Ingemar Andersson 0532-71908, 0703-460885.

Antalet platser är begränsade.

ÄNGENS DAG I JÄRBO (Färgelanda)

Lördag 13 augusti kl 10:00-14:00

Reservdag vid oväder är 17 augusti kl 16. Välkommen till gemensam slåtterdag med Järbo Hembygdsförening. Vi slår för tredje året ängen vid soldattorpet vid Karolinerleden i Järbo. Ta med vattenflaska och kaffe så bjuder hembygd-föreningen på tilltugg. Har du lie, grensax eller räfsa så tag med. Vill du prova slå med lie så kan du få tips och råd.

SLÅTTER VID HALNE

Torsdag 18 augusti kl 17:30

Ta med lie, räfsa och fika. Vi slår och tar bort gräset för att gynna ängsfloran med bl. a. brudsporre, fältgentiana och låsbräken. Samling vid Dalhall för samåkning kl 17.30. Åmåls naturskyddsförening i samarrangemang med Dalslands Botaniska Förening och Studieförbundet.

Ansvarig: Christer Boweden, 0532-14579, Claes Kannesten 073-8016402.

BRÄCKE ÄNGAR (Åmål)

Söndag 21 augusti kl 10:00-14:00

Bland trumgräshoppor, pärlmoffjärilar och fältgentianor - Vi hoppas på uppehållsväder och har då möjlighet att se och höra spelflykten av den fascinerande och utrotningshotade trumgräshoppan. Bräcke ängar är en av tre återstående lokaler i Västra Götalands län. Vi förväntar oss också ett antal arter praktfjärilar och blommande fältgentianor. Hasselsnoken kan också visa sig vid lämplig väderlek. Samling vid reservatets parkeringsplats, ca 700 meter sydost om Edsleskogs kyrka. Ta gärna med insektshåv och insekts-fälthandbok och fältflora.

Guide är Jan Uddén 0706-56 54 01.

SVARVARETORPET, MÖRTTJÄRN (Kroppefjäll)

Söndag 28 augusti kl 10:00-15:00

Fantastiska skapelser av natur och människa - Vandrigen sker i lugnt tempo och vi ska beskåda några av de fantastiska skapelser som finns i detta område. Några är skapade av människor och naturen tillsammans, och några har naturen skapat själv. I Mörttjärns naturreservat, som vi passerar på vägen till Svarvaretorpet, ser vi på några spektakulära skapelser som ingår i "Doktor Sædens runda".

I Svarvaretorpets naturreservat ser vi bland annat på på ängsgranskogen och den för terrängen typiska kvartskalkskiffen. Inom området växer Sveriges största bestånd av ormbunken uddbräken. Ormbunken är mycket sällsynt i landet och anses vara utrotningshotad. Vandrigen går i huvudsak på vägar och leder och är ca 6 km lång. Samling på parkeringen vid OK Kroppefjälls OK-stuga. Vägbeskrivning: Från Dals Rostocks södra ände följ skyltning mot OK-stugan (samt Kroppefjälls hotell). Ta med fika för minst två raster och gärna bestämmingslitteratur, kikare och lupp. Glöm inte vatten samt något att sitta på!

Kontaktperson: Helena Sellering 0708-60 29 13.

ÄNGSSLÅTTER VID BLANKETORPET (Färgelanda)

Någon dag i augusti

Valbo södra hembygdsförening vill gärna att det kommer slätterfolk för att slå ängen intill Blanketorpet utanför Färgelanda. Dag är ännu inte bestämd. Vill du vara med på detta så skicka ett mail till **barbara.sandell@naturskyddsforeningen.se** eller ring **Roy Ferling 0528-10691**.

SEPTEMBER

TRESTICKLAN (Dals-Ed)

Söndag 11 september kl 10:00-16:30

Fantastisk natur och spännande människoöden - Vi vandrar på Hallevägen och Orshöjds-leden och besöker ruinen efter Olstjärnsbråtarna och grottan Orrebryngels om (ugn). Förutom information om naturen i parken får vi också höra om intressanta människoöden, som läkekunnige Orrebrungel, historiesamlade Stampare-Jan, tjuven och mördaren Tomte-Elias och kvinnorna på Kårelös. Flera kurirleder under Andra världskriget gick också genom området. Vandrigen är ca 10-12 km lång. Ta med matsäck för två raster. Samling vid nationalparkens parkering vid Råbocken. Infarten är skyltad från vägen mellan Dals-Ed och Nössemark, ca 18 km norr om Ed och 14 km söder om

Nössemark på västra sidan av Stora Le. Ta med matsäck för två raster.

Västkuststiftelsen i samarrangemang med Friluftsförbundet i Tanum.

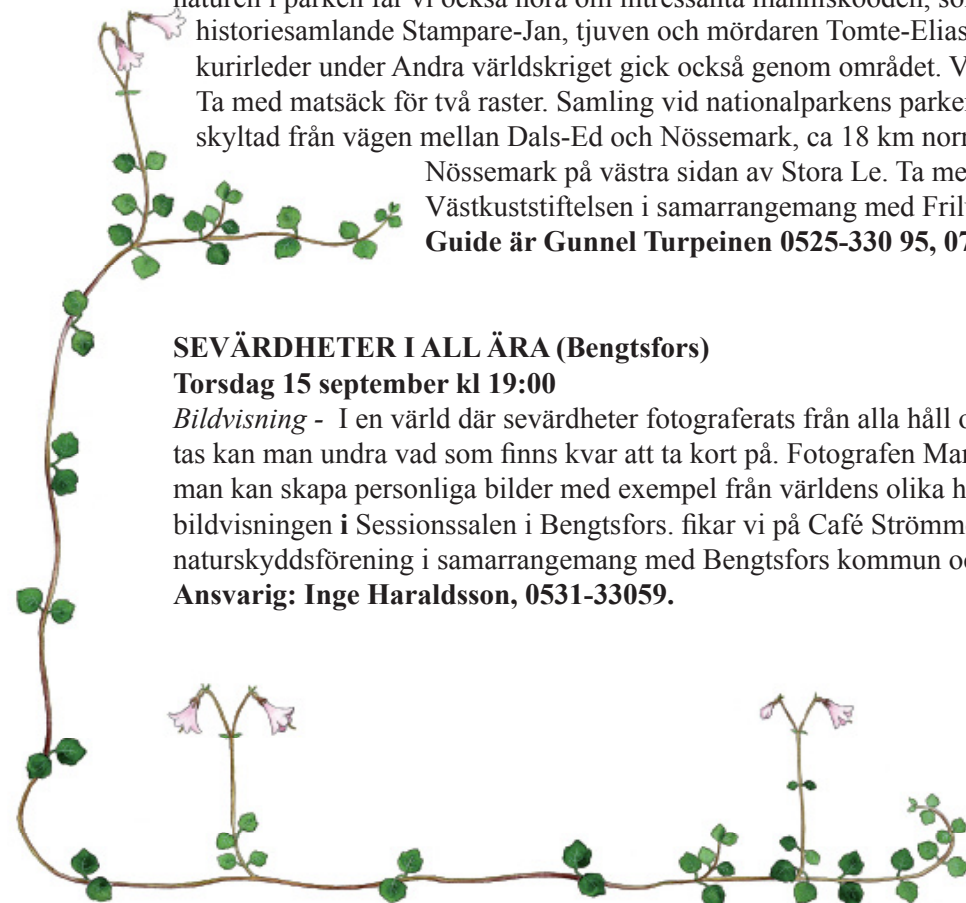
Guide är Gunnel Turpeinen 0525-330 95, 0702-44 67 09.

SEVÄRDHETER I ALL ÄRA (Bengtsfors)

Torsdag 15 september kl 19:00

Bildvisning - I en värld där sevärdheter fotograferats från alla håll och där nya vinklar svårligen hittas kan man undra vad som finns kvar att ta kort på. Fotografen Marcus Haraldsson ger tips om hur man kan skapa personliga bilder med exempel från världens olika hörn och sin egen trädgård. Före bildvisningen i Sessionssalen i Bengtsfors. Fikar vi på Café Strömmen. Edsbygds naturskyddsförening i samarrangemang med Bengtsfors kommun och Studieförbundet.

Ansvarig: Inge Haraldsson, 0531-33059.

HÖSTUTFLYKT (Dals-Ed)

Lördag 17 september kl 13:00

Samling vid torget i Ed. Roger Eriksson guidar oss ut i svamp- och bärmarker i närheten av Ed. Vi samåker ut i bilar.

**Kontaktpersoner; Roger Eriksson tel 10 100,
Vivan Andersson tel 0534-612 30.**

MINDFULLNESS (Bengtfors)

Söndag 18 september kl 16:00

Kom och pröva en metod för avslappning och samlande av energi. Tag med fika. Vi håller till på platsen för kolmilan vid Lysetjärn. Skogdals naturskyddsförening i samarrangemang med Studieförbundet.

Ansvariga: Maria Reuter, 0702-635832 och Elisabeth Gustafsson, 0531-40813.

SVAMPEXKURSION FORSBORESERVATET (Mellerud)

Lördag 24 september kl 10.00

Samling vid Upperuds sluss. Arrangemang Dalslands Botaniska Förening.

Ansvarig Jan Olsson.

OKTOBER/NOVEMBER

HÖSTMÖTE

Onsdagen den 26 oktober kl 19:00

Dalslands Ornitologiska Förening (DOF) bjuder in till höstmöte i Melleruds bibliotekshall. Program är inte bestämt ännu men meddelas i NpD 2, hemsidan och maillistan Dalslandsskådarn. DOF bjuder på fikabordet. DOF önskar alla fågelvänner välkomna till en trevlig kväll.

ÖRINGENS LEK I HÖLJERUDSFORSARNA (Bengtfors)

Månadskiftet oktober-november

Vi gör ett nytt försök att få se öringleken i Höljerudsforsarna och hoppas få ta del av vad som sker under ytan. Datum och klockslag bestäms med kort varsel, så håll uppsikt efter annons i Dalslänningen. Samling vid Billingsfors kyrka för samäkning. Skogdals naturskyddsförening i samarrangemang med Billingsfors Sportfiskeklubb och Studieförbundet.

Ledare Tomas Enoksson, 0531-61759. Ansvarig: Inge Haraldsson, 0531-33059.

Alla ovanstående naturutflykter är gratis

För ytterligare information, koordinater mm. kring Västkuststiftelsens arrangemang, se: www.vastkuststiftelsen.se. Titta också gärna på evenemangskalendern på Dalslands Turist AB:s hemsida: www.dalsland.com

Dalslandskommunernas
Kommunalförbund